

1 Μαΐου 2014

Προφήτης Ιερεμίας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Προφήτης Ιερεμίας

Εορτάζει στις 1 Μαΐου εκάστου έτους.

Ψυχὰ λιθῶδεις καὶ ξέναι θείου φόβου,

Λίθοις ἀνεῖλον θεῖον Ἱερεμίαν.

Πρώτη ἐν Μαΐοιο λίθοις κτάνον Ἱερεμίαν.

Βιογραφία

Ο Προφήτης Ιερεμίας γεννήθηκε πιθανώς κατά το 650 π.Χ., στην μικρή πόλη της φυλής Βενιαμίν Αναθώθ, βορειοανατολικά της Ιερουσαλήμ. Ο πατέρας του ήταν ιερέας και ονομαζόταν Χελκίας. Ανατράφηκε στην ιερατική αυτή οικογένεια με αυστηρότητα. Μελετούσε τους προ αυτού Προφήτες Ησαΐα και Ωσηέ. Νεότατος στην ηλικία, περίπου 23 - 25 ετών, περί το 627 - 625 π.Χ., καλείται από τον Θεό στο προφητικό αξίωμα. Ανταποκρίνεται στο θέλημα του Κυρίου και έτσι το όνομά του (Ιερεμίας), που σημαίνει ο Θεός ανυψώνει ή καθιστά, εκφράζει και την αποστολή του.

Κατάπληκτος από την τιμή αυτή ο Ιερεμίας, αρνείται την υψηλή τιμητική κλήση, προβάλλοντας τις ασθενείς νεανικές του δυνάμεις. Ο Θεός όμως ενισχύει αυτόν υποσχόμενος, όχι υλικές αμοιβές και τιμές, αλλά το πολυτιμότερο όλων: τη βοήθειά Του. Ο Ιερεμίας υπακούει.

Ο Προφήτης Ιερεμίας καθαγιασθηκε πριν από τη γέννησή του, όπως γράφει ο Άγιος Ιερώνυμος. Πράγματι, στην αρχή του προφητικού του βιβλίου ο ίδιος ο Θεός του λέγει: «Προ του με πλάσαι σε εν κοιλία επίσταμεί σε και προ του σε εξελθείν εκ μήτρας ηγιακά σε, προφήτην εις έθνη τέθεικά σε».

Σε τέσσερις περιόδους δυνάμεθα να διαιρέσουμε την δημόσια δράση του. Πρώτον, επί του βασιλέως Ιωσίου προ της μετερρυθμίσεως (627 - 621 π.Χ.), δεύτερον, επί του βασιλέως Ιωακείμ μέχρι του Σεδεκίου (609 - 598 π.Χ.), τρίτον, επί Σεδεκίου (598 - 586 π.Χ.) και τέταρτον, μετά την άλωση της Ιερουσαλήμ και την αιχμαλωσία του Σεδεκίου.

Μετά την καταστροφή του βασιλείου του Ισραήλ, το βασίλειο του Ιούδα, όπου βρισκόταν ο Προφήτης Ιερεμίας, τελούσε υπό την επίδραση των Ασσυρίων, όχι μόνο πολιτικά αλλά και θρησκευτικά. Η πολυθεία των Ασσυρίων είχε εισχωρήσει στους Ιουδαίους, διότι ο βασιλέας Μανασσής (693 - 639 π.Χ.) ήταν υποτελής των Ασσυρίων και είχε παραδοθεί σε θρησκευτικό συγκρητισμό και σε ειδωλολατρία. Όσες πόλεις υπήρχαν στην Ιουδαία, τόσοι ήταν και οι θεοί, όσοι οι δρόμοι της Ιερουσαλήμ, τόσα θυσιαστήρια του Βαάλ. Υπήρχε η ειδωλολατρία του Μολώχ με τα ανθρώπινα θύματα. Στις αυλές του ναού ήταν θυσιαστήρια των Ασσυρίων θεών και το είδωλο της Ασάρτης. Ο Ιερεμίας, επί της βασιλείας του Ιωσίου, από το 627 π.Χ., επέρχεται κατά της πολυθείας κηρύσσοντας τον Ένα και Μόνο Αληθινό Θεό και στηλιτεύοντας τη διαφθορά. Εκτός της ειδωλολατρίας και ανηθικότητας, ο Ιερεμίας πολεμάει κατά την περίοδο αυτή και τους ψευδοπροφήτες, οι οποίοι παραπλανούσαν τον λαό με ψευδείς προφητείες. Ο Προφήτης διαισθάνεται κάποια μεταβολή του λαού, κάποια μετάνοια, διότι στην πρόσκληση του Θεού, ο λαός απαντά: «Όδοϋ, πρὸς Σὲ ἔρχομαι». Η μετάνοια όμως αυτή ήταν πρόσκαιρη λόγω της ανομβρίας. Ο Προφήτης πονάει, υποφέρει. Περιέρχεται σε απόγνωση. Όμως η μακροθυμία του Θεού δεν εξαντλείται. Ο Θεός συμβουλεύει τον Προφήτη να ερευνήσει την υπό του κακού τρυγηθείσα άμπελο, το λαό Του, μήπως εύρει ρώγα σταφυλιού, κάποιον άνθρωπο ευσεβή, ατρύγητο από το κακό. Έτσι τονίζεται η μεγάλη αξία του ανθρώπου. Ο Προφήτης δεν βρίσκει δυστυχώς καμία ρώγα σταφυλιού ατρύγητη από το κακό. Στην άκαρπη αυτή προσπάθεια του Προφήτη, ο Θεός συνιστά σε αυτόν και πάλι να συνεχίσει την εργασία του, για να πεισθεί και ο ίδιος ο Προφήτης για το αδιόρθωτο του λαού και τη δίκαιη τιμωρία του. Ο Θεός παρομοιάζει τον Προφήτη με μεταλλουργό που δοκιμάζει τα μέταλλα και φροντίζει από το μείγμα να εξαγάγει αυτά που είναι ευγενή, δηλαδή το χρυσό και τον άργυρο. Μάταια όμως.

Εδώ τερματίζεται η πρώτη περίοδος της δράσεως του Προφήτη Ιερεμίας. Κατόπιν έρχεται η κατάλυση του Ασσυριακού βασιλείου διά της πίστεως της Νινευή το 621 π.Χ. Ο ευσεβής βασιλέας Ιωσίας, επωφελούμενος από την κατάρρευση αυτή, ανέλαβε πολιτική εξωτερικής ανεξαρτησίας και προέβη σε εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, για να ορθώσει την πίστη στον Θεό. Ο Ιερεμίας, κατά το χρονικό διάστημα 621 - 608 π.Χ., αποσύρθηκε πιθανότατα σε μόνωση. Χαρακτηριστικό της

ασκητικής του ζωής ήταν ότι αυτός «λινούν περίζωμα εἶχε μόνον. Ὡς δὲ τὰ εὐτραφή τῶν σωμάτων γυμνούμενα φανερωτέραν δείκνυσι τὴν ἀκμήν, οὕτω καὶ τῶν ἡθῶν τὸ κάλλος, μὴ ἀνειλούμενον ἀπειροκάλους φλυαρίαις, τὸ μεγαλοπρεπὲς ἐνδείκνυται».

Κατὰ τὴν δευτέρη περίοδο τῆς δράσης του, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ (609 - 598 π.Χ.), ὁ Προφήτης Ἰερεμίας στρέφεται κατὰ τῶν ἀτόπων τῆς Ἰσραηλιτικῆς θρησκείας. Ὁ μαγικός χαρακτήρας, τὸν ὁποῖο ἀπέδιδαν οἱ Ἰουδαῖοι στο νὰο καὶ στὶς τελετές, τὸν ἐνοχλοῦσε. Ἐλεγε δε, ὅτι «ὁ νὰός, ὁ ὁποῖος χρησιμεύει νὰ καλύπτει τὰ κακουργήματα, εἶναι ὄχι νὰός Θεοῦ, ἀλλὰ σπήλαιον ληστῶν».

Κατὰ τὸ πρῶτο ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰωακείμ, σὲ κάποια μεγάλη εορτὴ, ἐμφανίζεται ὁ Προφήτης Ἰερεμίας στὴν αὐλὴ τοῦ ναοῦ καὶ μέσα στο ἐνθουσιώδες ἀπὸ τὴ θεὰ τοῦ ναοῦ πλῆθος, προσβάλλει τὴν ἐσφαλμένη αὐτὴ πίστη, τὴν ὁποία εἶχε ὁ λαός περὶ τοῦ ναοῦ καὶ κηρύσσει τὴν ἐπερχόμενη καταστροφὴ τοῦ ναοῦ. Ὅλος ὁ λαός ἐξεγείρεται καὶ ζητεῖ τὸν θάνατό του. Σώζεται με τὴν ἐπέμβαση τοῦ Ἀχιζάμ. Μεταβαίνει στὸ ἐργαστήριον τοῦ κεραμέως καὶ παρατηρεῖ ὅτι ὁ κεραμέας μεταπλάσσει ὅσα ἀπὸ τὰ πήλινα δοχεῖα δὲν ἀρέσουν σὲ αὐτόν. Ἔτσι, λέγει ὁ Προφήτης, θὰ κάνει ὁ Θεός σὲ ἔθνη καὶ ἀνθρώπους, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρέσουν σὲ Αὐτόν. ΓΙΑ τὴν ἀποφυγὴ τῆς καταστροφῆς συνιστᾷ τὴν ἐσωτερικὴν μετάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου. Ἄρχοντες καὶ λαός ἀντιδρῶν. Κουρασμένος ὁ Προφήτης ἀπὸ τοὺς ἀκαρποὺς ἀγῶνες τοῦ ζητεῖ τὴ μόνωση καὶ προβλέποντας τὴν ἀμετανοησίαν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, προλέγει τὴν καταστροφὴν του.

Κάποιοι ἀνθρώποι ἀποφασίζουν νὰ τὸν δηλητηριάσουν στὴν Ἀναθώθ. Συνωμοτοῦν ἐναντίον του καὶ συγγενεῖς του. Ὁ Ἰερεμίας ἀποδίδει τὴν σωτηρίαν του στὸν Θεό. Στρέφεται κατὰ τῶν ἀρχόντων, τοῦ βασιλέως Ἰωακείμ καὶ τῶν ἀνακτόρων, τῶν ὁποίων κηρύσσει τὴν καταστροφὴν. Ὅλος ὁ κόσμος εἶναι ἐναντίον του. Πρὸς στιγμὴν κάμπτεται, διότι νομίζει ὅτι ἔχει ἐγκαταλειφθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό καὶ παραπονεῖται. Συνέρχεται ὁμως καὶ συνεχίζει τὸ ἔργον του. Στὴν αὐλὴ τοῦ ναοῦ κηρύσσει καὶ πάλιν τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ. Τὸ κήρυγμα αὐτὸ προκαλεῖ ἀναταραχὴν. Γι' αὐτὸ ὁ στρατηγός του ἱεροῦ χώρου τοῦ ναοῦ Πασχώρ τὸν ραβδίζει καὶ τὸν ρίχνει στὴ φυλακὴν. Τὰ κηρύγματά του γίνονται δεκτὰ με εἰρωνεῖες. Του ἀπαγορεύουν νὰ ἐπισκέπτεται τὸ νὰο. Ὁ Προφήτης σκέπτεται νὰ ἐγκαταλείψει τὸν

αγώνα. Η φωτιά όμως του λόγου του Θεού, που είναι μέσα του, δεν τον αφήνει. Κατά το τέλος του 605 π.Χ., μετά την ήττα των Αιγυπτίων στο Χαρκαμύς, επειδή ο ίδιος δεν ήταν δυνατόν να εισέλθει στην αυλή του ναού, δίδει στον μαθητή του Βαρούχ να αναγνώσει στο μέσο της αυλής του ναού, προφητεία, διά της οποίας κηρυσσόταν η καταστροφή του ναού. Όλοι τότε επαναστατούν εναντίον του. Ο Ιερεμίας και ο Βαρούχ κρύβονται, για να μη συλληφθούν. Η προλεχθείσα όμως καταστροφή επήλθε.

Οι Βαβυλώνιοι κατέστησαν φόρου υποτελή, το βασιλέα Ιωακείμ. Αυτός, επιθυμώντας την ανεξαρτησία και αφού παρακινήθηκε από άκριτους ανθρώπους, προκαλεί τη Βαβυλώνιο εκστρατεία κατά της Ιερουσαλήμ. Ο Ναβουχοδονόσωρ επέρχεται εναντίον του και πολιορκεί την Ιερουσαλήμ. Ο Ιερεμίας μάταια συνιστά στον βασιλέα Ιωακείμ, υποταγή στους Βαβυλώνιους. Ο Ιωακείμ πεθαίνει και η πόλη καταλαμβάνεται και πολιορκείται. Ο ναός καταστρέφεται. Ο άμεσος διάδοχος του Ιωακείμ, ο Ιωαχείμ (Ιεχονίας) πορεύεται σε αιχμαλωσία με τους αξιωματούχους της χώρας και δέκα χιλιάδες από το λαό. Ο βασιλέας Ναβουχοδονόσωρ ορίζει ως διάδοχο του Ιεχονίου, τον Σεδεκία.

Κατά την Τρίτη περίοδο της δράσεως του Προφήτη Ιερεμίου, το 594 π.Χ., απεσταλμένοι των Ιδουμαίων, Αμμωνιτών, Τύρου και Σιδώνος, παρακάλεσαν τον Σεδεκία να συμμαχήσουν κατά των Βαβυλωνίων. Οι ψευδοπροφήτες κηρύσσουν ότι τα ιερά σκεύη του ναού που είχαν κλαπεί θα επιστραφούν. Ο Ιερεμίας αντιτίθεται και συμβολικά θέτει ζυγό στον τράχηλό του, για να δηλώσει ότι θα είναι δούλοι του Ναβουχοδονόσωρ. Ο ψευδοπροφήτης Ανανίας σπάζει το ζυγό πάνω στον τράχηλο του Ιερεμίας, για να τονίσει την αποτίναξη του ζυγού των Βαβυλωνίων. Ο Ιερεμίας απαντά: «Έσπασες ξύλινους ζυγούς; Σιδερένιους θα θέσει ο Θεός στον τράχηλό σας».

Ο Σεδεκίας τήρησε συνετή πολιτική προς τους απεσταλμένους των άλλων περιοχών και ενέκρινε την γνώμη του Προφήτη Ιερεμία. Όμως, κατά το 588 π.Χ., ο φαραώ της Αιγύπτου Ουαφρής επαναστατεί κατά των Βαβυλωνίων. Το φρόνημα των Ιουδαίων αναπτρώνεται και λαμβάνουν και αυτοί μέρος στην επανάσταση αυτή. Ο Ιερεμίας τους αποτρέπει από το να συμμαχήσουν με τους Αιγυπτίους κατά των Βαβυλωνίων. Οι Ιουδαίοι δεν υπακούν και επαναστατούν. Ο Ιερεμίας επιμένει ότι η πόλη των Ιεροσολύμων θα καταστραφεί. Οι άρχοντες τον ρίχνουν σε λάκκο βορβορώδη, διότι με τον τρόπο που ο Προφήτης ομιλούσε παρέλυε τα χέρια των πολεμιστών. Με την επέμβαση όμως του Αβδεμέλεχ αποσύρεται από τον λάκκο. Η πόλη των Ιεροσολύμων καταλαμβάνεται και ο βασιλέας Σεδεκίας συλλαμβάνεται, τυφλώνεται και οδηγείται στη Βαβυλώνα. Η πόλις παραδίδεται στις φλόγες.

Κατά την τέταρτη περίοδο της δράσεώς του, ο Ιερεμίας, μετά την άλωση της Ιερουσαλήμ, αποφασίζει να διαμείνει πλησίον του Γοδολίου. Τον Γοδολία, ο βασιλέας Ναβουχοδονόσωρ εγκαθιστά κυβερνήτη της Ιουδαίας. Μετά από λίγο, όμως, ο Γοδολίας δολοφονείται και ο Ιουδαϊκός λαός, φοβούμενος την τιμωρία από τους Βαβυλωνίους, αποφασίζει να απέλθει στην Αίγυπτο παρά την γνώμη του Ιερεμίου και την εντολή του Θεού. Χωρίς την θέλησή του, παίρνουν μαζί τους και τον Ιερεμία, ο οποίος κηρύττει και στην Αίγυπτο. Προλέγει την εισβολή του Ναβουχοδονόσωρ, η οποία και έγινε. Εκεί οι Ιουδαίοι περιπίπτουν σε ειδωλολατρία. Ο Προφήτης επέρχεται και πάλι εναντίον αυτών. Εκείνοι όμως δεν υπακούουν και ο Προφήτης προλέγει την καταστροφή τους.

Ο Προφήτης Ιερεμία λιθοβολήθηκε από τους συμπατριώτες του στην πόλη Τάφνα της Αιγύπτου ή απήχθη μαζί με τον Βαρούχ αιχμάλωτος από τον βασιλέα Ναβουχοδονόσωρ σε κάποια εισβολή του στην Αίγυπτο το 568 π.Χ., ως λέγει κάποια Ραββινική παράδοση.

Η Σύναξη αυτού ετελείτο στο ναό του Αποστόλου Πέτρου, που ήταν κοντά στην Μεγάλη Εκκλησία.

Το βιβλίο του Προφήτη Ιερεμία στην Παλαιά Διαθήκη δεν παρουσιάζει μόνο υψηλές θρησκευτικές ιδέες, αλλά κυρίως μια ζωηρή θρησκευτική προσωπικότητα, διότι ο Ιερεμίας δεν κήρυττε μόνο, αλλά ζούσε την διδασκαλία αυτή με τόση επιμονή, ώστε όχι μόνο ο θάνατός του υπήρξε μαρτυρικός, αλλά και ολόκληρη η ζωή του

ήταν ένα διαρκές μαρτύριο. Η διδασκαλία του Προφήτη Ιερεμία αφορούσε, α) τον άνθρωπο, β) τον Θεό και γ) το λαό του Θεού. Κέντρο και των τριών αυτών είναι η καρδιά, η βάση της προσωπικότητας του ανθρώπου.

Άπολυτίκιον (Κατέβασμα)

Ήχος α΄. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ἐκ γαστρὸς ἡγιάσθης τὴ προγνώσει τοῦ Κτίσαντος, καὶ προφητικῆς ἐπληρώθης ἐκ σπαργάνων συνέσεως, ἐθρήνησας τὴν πτῶσιν Ἰσραήλ, σοφὲ Ἰερεμία ἐν στοργῇ, διὰ τοῦτο ὡς Προφήτην καὶ Ἀθλητὴν, τιμῶμεν σὲ κραυγάζοντες, δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγούντι διὰ σοῦ, ἡμῖν τὰ κρείττονα.

Ἄτερον Ἄπολυτίκιον

Ήχος β΄.

Τοῦ προφήτου σου Ἰερεμίου τὴν μνήμην, Κύριε, ἐορτάζοντες, δι' αὐτοῦ σὲ δυσωποῦμεν· Σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

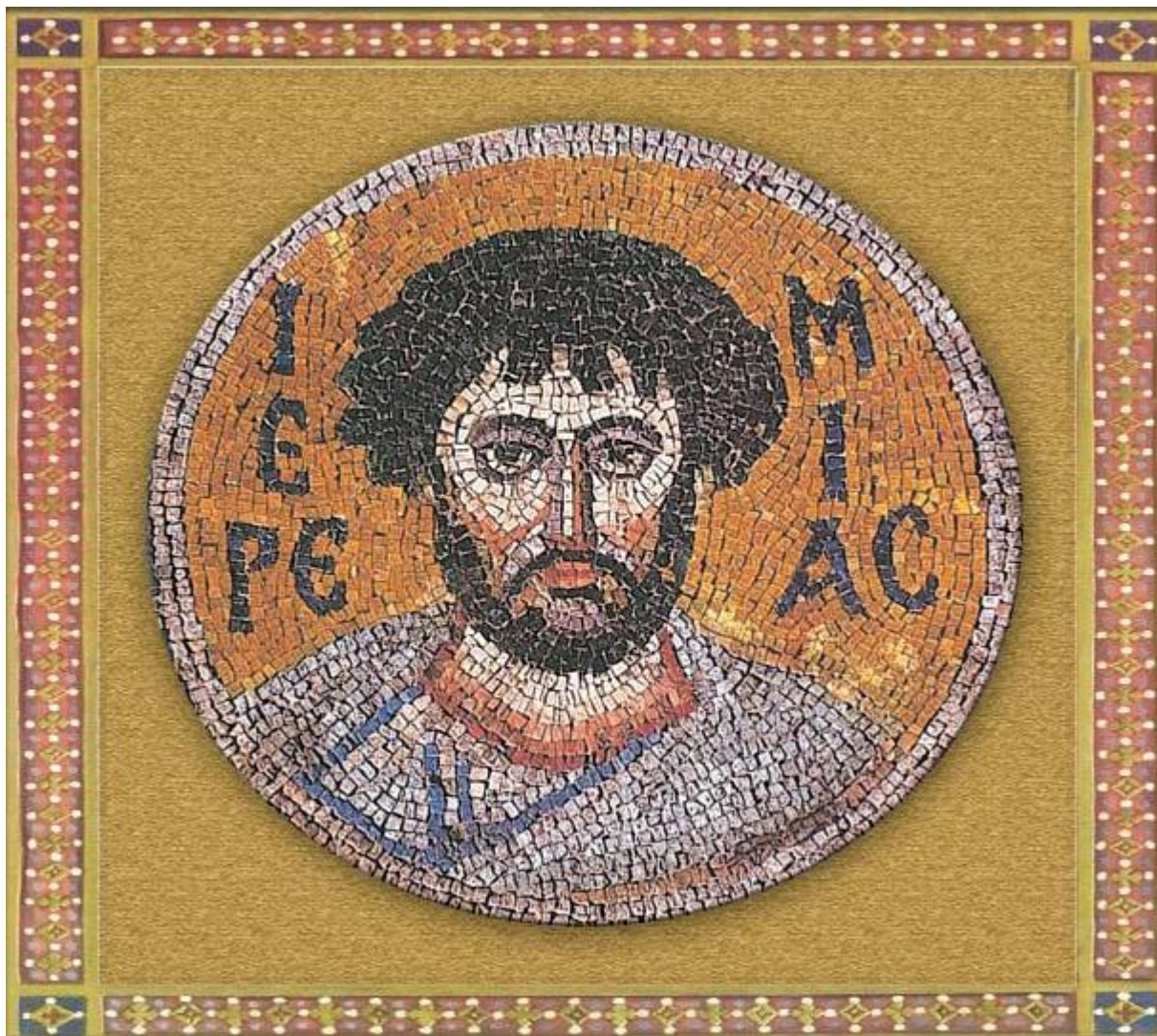
Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Προφήτης Ιερεμίας

Προφήτης Ιερεμίας

Προφήτης Ιερεμίας

Πηγή: saint.gr